

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta

Toimintakertomus 2020

Yleistä

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta arvioi ennakoita ihmiseen sekä ihmisen alkioon ja sikiöön kohdistuvien terveystieteellisten tutkimushankkeiden eettisyyttä ja sekä laillisuuden toteutumista niissä. Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta määrittelee ne tutkimukset, jotka tulee käsitellä eettisessä toimikunnassa. Toimikunnalla on lisäksi biopankkilain ja kudoslain mukaisia lausunnonantotehtäviä. Toimikunnan toiminta kattaa Tyksin erityisvastuualueen.

Toimikausi ja kokoonpanon muutokset

Toimikunnan toimikausi on kerrallaan neljä vuotta. Nykyinen toimikunta on valittu 2017 ja kausi kestää syksyyn 2021.

Eettisen toimikunnan puheenjohtajana aloitti 1.1.2019 toimialajohtaja, dosentti Sirkku Jyrkkiö. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Carl-Olof Pirttikangas ja toisena varapuheenjohtajana Helena Lapinleimu. Sirkku Jyrkkiön varajäsenenä toimi Eliisa Löyttyniemi. Toimikunnan jäseninä (varajäsen) toimivat Helena Lapinleimu (Ville Peltola), Riikka Huovinen (Riitta Parkkola), Jyrki Korkeila (Kim Kronström), Carl-Olof Pirttikangas (Merja Lähteenmäki), Janne Lähdesmäki (Ville Vuorinen), Heikki Ukkonen (Markus Juonala), Matti Laato (Keijo Mäkelä), Tuija Lehtikunnas (Sini Eloranta), Jaana Willberg (Johanna Tanner), Jan-Ola Wistbacka (Marja Hietala), Veikko Launis (Helena Siipi), Tom Southerington (Katariina Sirén), Hanna Mattila (Tarja Mäkelä) ja Anneli Kivijärvi (Jukka Kärkkäinen). Eettisen toimikunnan varajäsenen Kim Kronströmin tilalle valittiin vuonna 2020 Max Karukivi. Toimikunnan sihteerinä toimi Aila Hinkkanen ja asiantuntijalääkärinä Tiina Varis. Puheenjohtajan virkavapaan aikana varapuheenjohtaja Carl-Olof Pirttikangas toimi puheenjohtajana sekä asiantuntijalääkärin virkavapaan aikana Tuija Vasankari ja Timo Juhola hoitivat hänen tehtäviään.

Kokoukset

Eettinen toimikunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2020.

Lausunnot, ilmoitukset ja tietopyynnöt

- Lausuntohakemuksia uusista tutkimuksista käsiteltiin tavanomaista vähemmän. Toisaalta tutkimussuunnitelmien muutoksista käsiteltiin enemmän kuin edellisinä vuosina. Kuvatut muutokset käsittelymäärissä saattavat liittyä keväällä 2020 Suomessa alkaneeseen koronapandemiaan.

- Vuoden 2020 aikana käsiteltiin 622 asiaa (622 pykälää) ks. Kuva 1. Tämä tarkoittaa, että yhdessä kokouksessa esityslistalla oli keskimäärin 55 asiaa.

Toimikunta arvioi 87 uutta tutkimusta; näihin kuului 24 kliinistä lääketutkimusta, 61 muuta tutkimuslain mukaista lääketieteellistä tutkimusta, 2 muuta tutkimusta.

Toimikunta arvioi yhteensä 193 tutkimussuunnitelman muutosta. Kliinisten lääketutkimusten muutoksia oli 114, muiden lääketieteellisten tutkimusten muutoksia oli 76, muiden tutkimusten muutoksia oli yhteensä 3. Lisäksi toimikunta otti vastaan erilaisia ilmoituksia ja tiedoksiantoja, mm. tutkimusten päättymisilmoituksia ja kliinisten lääketutkimusten vuosittaisia turvallisuusraporteja.

Vuonna 2019 eettisen toimikunnan sihteeristö käsitteli 44 tietopyyntöä; esimerkiksi pyyntöjä saada kopiota eettisen toimikunnan antamista lausunnoista tai saada erilaisia todistuksia mm. rahoittajia tai yhteistyökumppaneita varten.

Kuva 1. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin eettisen toimikunnan käsittelemien asioiden, uusien tutkimusten lausuntopyyntöjen ja muutoslausuntopyyntöjen lukumäärät vuosina 2011-2020.

